

Adalet Bakanlığı ve İngiltere Büyükelçiliği tarafından yürütölen, "Türkiye'de Arabuluculuk Sisteminin Geliştirilmesi" projesi kapsamında 5-6 Kasım 2009 tarihlerinde Ankara Hilton Otelinde geniş katılımı bir sempozyum düzenlendi. Sempozyumun ikinci gününde Türkiye Barolar Birliği'nin görüşlerini TBB delegeesi Sn. Av. Taylan Arıhan sundu. Sunum metni řu şekildedir:

Sayın Konuklar, Değerli Hocalarım ve Saygıdeğer Meslektaşlarım;

Öncelikle herkese saygılarımı sunuyorum ve 2 güne yayılmış bu seminer süresinde burada olmaktan mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Bu oturuma Türkiye Barolar Birliği'ni temsilen katılmış bulunuyorum. Bu çerçevede oturum konumuz olan "Avukatların Arabuluculuktaki Rollerini" üzerinde durmanın yanı sıra; **Türkiye Barolar Birliği'nin bu konu ile ilgili yaklaşımlarına ve Arabuluculuk Yasa Tasarısı ile ilgili görüşlerine de değinmek isterim.**

Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları uygulamasının genellik kazanmadığı ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de bu konuya henüz kuşku ile bakılmaktadır. Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarının ve Arabuluculuğun, Yargı Sisteminin yerine konulmaya çalışılan bir kurum olmadığı; **belirli uyuşmazlıkların çözümünde hukuk sistemini zenginleştiren bir olanak olduğu** belirtilmelidir. Bunun için de her şeyden önce, yargının işleyişini sağlayan başta hukukçular olmak kaydıyla toplumun yeterince bilgilendirilmesi bir zorunluluktur. Arabuluculuk sürecinin, yargılama sürecinden farklı işlediği ve daha esnek olduğuna öncelikle yargı mensuplarının inanması gerekir.

Bu yöntemin birçok uyuşmazlığın yargı önüne gitmesini önleyerek yargının daha rahat çalışmasına imkan veren bir kurum olduğunun anlatılması önemlidir.

Türk Hukukunda Avukatların Yürüttüğü Arabuluculuk Uygulamalarına başlıklar halinde değinmek istiyorum. Yürürlükteki mevzuatımızda "Arabuluculuk Faaliyeti" sayılabilecek ve avukatların yürüttüğü **3 temel örnek** verebiliriz.

1. Avukatlık Yasasının 35/A maddesi

Bu düzenleme, alternatif uyuşmazlık çözüm yolları arasında yer alan "karşılıklı görüşme yöntemi"nin bir örneğidir. Bu maddeye göre avukatlar, tarafların kendi iradeleri ile sonuçlandırabilecekleri konularda karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilme yetkisine sahiptir. Avukatların bu daveti en geç ilk duruşmaya kadar yapması ve ayrıca tarafların belirlediği sınırlar içinde hareket etmesi gerekir. Uzlaşma sağlanırsa bu durum avukatlar ve müvekkillerinin birlikte imzaladıkları bir tutanakla saptanır ve bu tutanak İcra İflas Kanunu'nun 38. maddesi kapsamında "ilam" niteliğindedir.

2. Ceza Muhakemesi Yasasının 253. maddesi (Uzlaşma)

Ceza Muhakemeleri Yasası'nda 2006 yılı sonunda yapılan değişiklik ile bazı suçlarda soruşturma ya da kovuşturma aşamasında tarafların uzlaşarak sorunun çözülmesi olanağı getirilmiştir. Uzlaşma kapsamındaki suçlar genel olarak, takibi şikayete bağlı suçlar ile bazı hafif yaralamalar, taksirle yaralama, konut dokunulmazlığını bozma, çocuğun kaçırılması ve alıkonması, ticari sırların açıklanması gibi suçlardır.

Uzlaştırmayı cumhuriyet savcısı ya da yargıç kendisi yapabileceği gibi Barodan uzlaştırmacı avukat görevlendirmesini isteyebilir ya da hukuk öğrenimi görmüş kimseler arasından uzlaştırmacı seçebilir. Uzlaşma sağlanırsa uzlaştırmacının ücret ve giderleri Devlet Hazinesinden ödenir. Uzlaşma gerçekleşmez ise bu ücret ve giderler yargılama giderlerine dahil edilir.

3. Türk Medeni Kanununun 166/3 maddesi

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu'nun 166. maddesinin üçüncü fıkrası ile; **en az bir yıl süren evliliklerde “anlaşmalı boşanma” olanağı getirilmiştir.** Uygulamada, eşlerin anlaşmanın tüm koşullarını içeren bir anlaşma metnini hazırlayarak mahkemeye sunmaları genelde avukat aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. Bu alanda avukatlar çok sık arabuluculuk yapmaktadır.

Hukukumuzdaki bu 3 uygulamada avukatlar başarı ile görev yapmaktadır. Konuşmamın bu bölümünde Türkiye Barolar Birliği'nin Arabuluculuk Yasa Tasarısı ile ilgili görüşlerini özetlemek istiyorum.

Öncelikle altını çizerek ifade etmek isterim ki, **Türkiye Barolar Birliği “Arabuluculuğa” karşı bir kuruluş değildir**. Ancak, Komisyon Başkanı Sn. Prof. Dr. Hakan Pekcanitez hocamızın da öz eleştiri olarak ifade ettiği gibi “Arabuluculuk” henüz kamuoyuna yeterince anlatılmadan tasarı hazırlanmıştır. Diğer bir ifade ile **“Arabuluculuk” yeterince tartışılmadan bu tasarı hazırlanmıştır.** Türkiye Barolar Birliği tasarının bu haliyle yasalaşmasını **uygun bulmuyor.**

Türkiye Barolar Birliği'nin Tasarının bu haliyle yasalaşmasını neden uygun bulmadığını birkaç örnekle somutlaştırmak istiyorum:

1. Arabuluculuğun hukukçular aracılığıyla kurumlaştırılması sağlanmalıdır. Diğer bir ifadeyle **sadece hukukçular arabulucu olabilmelidir**. Hukukçuların dışındaki diğer meslek gruplarının arabuluculuk yapabilmesini öngören tasarıdaki modele kesinlikle karşı çıkılmaktadır.
2. Ancak, arabulucu olmak bir uzmanlık işidir. Bu nedenle ciddi bir arabuluculuk eğitiminin gerekli olduğuna ve **bu eğitimin sonunda mutlaka bir sınavın zorunlu tutulmasını** Birlik olarak bizde gerekli görüyoruz. Bu eğitimin de Türkiye Barolar Birliği ve Barolar bünyesinde yapılması gerekmektedir.
3. Ayrıca, "Arabuluculuğun" Adalet Bakanlığına bağlı bir kurum olarak düzenlenmesi bizce sakıncalı görülmektedir. **Örgütlenmenin Türkiye Barolar Birliği bünyesinde yapılmasının yararlı ve uygun olduğu** görüşündeyiz.
4. Birliğimiz Tasarının aksine model olarak Mahkemeye bağlı Arabuluculuğun tercih edilmesini savunmaktadır. Çünkü toplumumuzun büyük kesimi halen Mahkemeye ve Yargı

Yazar Administrator
Salı, 10 Kasım 2009 10:15

Sistemimize olan güvenini muhafaza etmektedir. Bu nedenle başta **Hollanda Modeli** olmak üzere **“Mahkemeye Bağlı Arabuluculuk”** modelinin esas alınacağı bir modelin Türk toplumunun gerçeklerine daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

5. Ayrıca, Kanunun yayımından önceki zamanda verilmiş olan **“Arabuluculuk”** Yetki belgelerinin de geçerli kabul edileceği yönündeki Geçici Maddenin de uygun olmadığını ve yeniden değerlendirilmesini gerekli görüyoruz.

Özetlemeye çalıştığım bu nedenlerle, Türkiye Barolar Birliği tasarının bu haliyle yasalaşmasını uygun bulmuyor. Biz yasa koyucu değiliz. Bizim görevimiz görüş bildirmek ve gerekli gördüğümüz hususlarda muhalefet etmektir. Bu nedenle, **“Arabuluculuk” kurumunun kamuoyunda yeterince anlatıldıktan ve tartışıldıktan sonra eleştirilerimiz de dikkate alınarak Tasarının yeniden ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.**

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor ve Türkiye Barolar Birliği adına saygılarımı sunuyorum.

//